

(Блиц, 16.2.2010)

На дневном реду у Републици Српској није сецесија, па тако ни референдум са тим питањем, истиче премијер РС Милорад Додик. Он додаје: „За референдум који би могао бити расписан већ у наредних неколико недеља оквир за питање на које народ треба да се изјасни јесте потврда нашег дејтонског опредељења и супротстављање незаконитом понашању високог представника у БиХ”. Додик каже да ће по свом карактеру референдум бити обавезујући.

– Република Српска се неће изјашњавати о сецесији као што то неки покушавају да злонамерно импутирају. На нашем дневном реду никада неће бити референдум о сецесији, међутим, нико не би могао потпуно да искључи да у једном тренутку, у складу са проценом и правом које грађани имају, неће бити говора о референдуму о статусу Републике Српске. РС има право да штити свој статус који је унела у БиХ. Грађани Републике Српске годинама су суочени са одлукама високих представника (ОХР), а који су доносили законе за које нису имали основа ни по међународном праву нити по опису деловања. Све време се крши Дејтонски споразум и били смо принуђени да одговоримо на безакоње.

Које ће питање бити постављено на референдуму?

– Закон који смо усвојили о референдуму одредио је и да се о термину расписивања, референдумском питању, али и карактеру референдума – да ли је реч о саветодавном мишљењу народа или је став народа обавезујући – доноси посебна одлука. Овај референдум који би ускоро могао да буде расписан биће обавезујући. Тренутно референдумско питање не могу прецизно да кажем, већ само да је оквир подршка Дејтонском споразуму и супротстављање незаконитом понашању високог представника.

Када би могао бити расписан референдум?

– Закон о референдуму је усвојен у Народној скупштини, тренутно је у процедури и чека

верификацију у Већу народа где су три делегације конститутивних народа Бошњака, Срба и Хрвата, које имају право да уложе вето на закон с тврдњом да угрожава њихове националне интересе. Волео бих да Бошњаци не потегну питање виталног интереса и у том случају ми бисмо могли да имамо закон о референдуму за десетак дана и да идемо на одлуку о расписивању већ за две-три седмице. Уколико се, међутим, потегне питање виталног интереса, то блокира објаву закона и предмет иде у Уставни суд РС који мора у року од месец, два да одбије или потврди њихове наводе. Међутим, потезање виталног интереса не може да се спречи референдумом већ само да одложи ствар.

Да ли сте разговарали са властима у Београду о референдуму?

– Србија из тога не може бити искључена јер је потписник Дејтонског споразума.

Значи нема противљена?

– И да има, био би потпуно неефикасан. Има разних спекулација да ми вршимо притисак. То апсолутно није тачно, ми водимо један зрео и здрав дијалог по свим важним питањима.

Зашто нема договора о уставним променама?

– А зашто би било када је све на концепту који подразумева још више централизовану или, како то неки увијају у фразу, „функционалну земљу”. Ми нисмо заинтересовани за јачу и већу БиХ од оне која је предвиђена Дејтонским споразумом. Ми јесмо за ЕУ и даћемо свој допринос, али нисмо да се због европског пута промени унутрашњи и политички систем у БиХ на штету РС. Основна концепција међународне заједнице од самог почетка до данашњег дана је да се удовољи Бошњацима, па тако и сценарио око уставних промена више личи на захтев Бошњака него на могући компромис о свему, а како се то жели представити. Нисам сигуран, без обзира на то што они праве велику галаму око тога, да Устав треба да се мења и да ће бити промењен. Ми немамо потребу да мењамо Устав и као што је легитимна воља других да мењају, тако је и наша да не мењамо.

Стране дипломате у БиХ повремено наводе да ви стално претите отцепљеном?

– Има један број странаца који живе у Босни и који имају одличне плате. Ту су десет и више година, примају више од 10.000 евра месечно, а те плате се не опорезују ни у Босни, ни у њиховој земљи јер се води да су у кризном подручју. Значи, добро им је, а ако би се случајно завршила прича о Босни, онда би њихова следећа дестинација била Авганистан или Ирак, а видите, тамо је много горе и опасније подручје. Јасно је да постоји круг странаца који покушавају да то што говорим претварају у нетачне информације које изнова скрећи причу на БиХ. Наравно да је тешка прича о отцепљењу, али нико у РС, па ни ја не помињемо сецесију и то нема чињеничну основу. Ми само бранимо дејтонску позицију РС.

Одувек сте се залагали за демилитаризацију. Сада кажете да немате ништа против уласка БиХ у НАТО. Међутим, и НАТО позива на уставне промене.

– Неприхватљиво је да НАТО намеће политичке услове. Ми јесмо предлагали концепт демилитаризације, и данас мислим да је то најбољи концепт, али за то није било консензуса. Сматрам да БиХ треба даље да смањује војне снаге јер то је карикатура од творевине, и става сам да спољну безбедност гарантују мултинационалне безбедносне структуре. Међутим, уколико је промена Устава услов НАТО за учлањење, онда смо против.

Имали сте живу дипломатску активност у последње време у Риму и Мадриду?

– Србија је већ потписала споразуме са Италијом и део тога се односи на реку Дрину, тако да смо и ми потписали протокол којим улазимо у пројекат сарадње у изградњи три електране на Дрини. Тражио сам безвизни режим за БиХ и очекујемо да ће и грађани БиХ од средине године моћи да путују без виза.

(Разговор водила **Жељка Јевтић**)